

COSINZEANA

REVISTA · ILUSTRATA · INTEMEIATA
 IN · 1911 · APARE · LA · 10 · SI · 25 · ALE
 FIECAREI · LVNI · DIRECTOR :
 SEBASTIAN · BORNEMISA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ABONAMENTUL:
 PE UN AN 120 LEI — 1/2 AN 60 LEI
 IN SIRENĂTATE 200 LEI PE AN
 EXEMPLARUL 5 LEI

REDACTIA · SI · ADMINISTRATIA
 CLUJ · PIATA · CVZA-VODA · 16

O școală de eroizm: Darnița

de Dr. O. GHIBU, prof. universitar.

Mă scol dela masa mea de scris cu ochii umezi. În adevăr, de mult n'am mai cetit o carte care să mă fi emoționat atât de adânc, ca broșura a cărei lectură o terminai tocmai, și care are ca autor pe un tânăr cu totul necunoscut în literatura noastră. Este adevărat că nu calitățile literare ale cărții mi-au impus — deși ele nu lasă nimic de dorit nici din punctul de vedere al corectitudinii limbii și stilului, nici din acela al sobrietății expunerii peste tot. Mi-a impus fapta fără seamăn pe care această cârtică nepretențioasă, o povestește și învățătura pe care am văzut-o desfășându-se din ea, limpede ca cristalul.

Invățătura și greutățile vieții publice și private de toate zilele, îți lasă dela o vreme în suflet o amărăciune, soră cu decepția. De ani de zile, nici una din speranțele pe cari le legaserăm de unirea tuturor Românilor într'o singură țară, nu s'a realizat. Totul merge de-a'ndoasele. Unirea suflătească slăbește pe zi ce merge; înflorirea economică a țării s'a dovedit o iluzie deșartă; valuta în continuă scădere; anarhia în continuă creștere pe toate terenele; minciuna și nedreptatea, ocrotite de sus, prind rădăcini tot mai adânci, imoralitatea publică se întinde ca o pecingine, și nimeni nu-i poate pune capăt. S'au succedat guverne după guverne, toate cu promisiuni mari dar nici unul n'a fost în stare să stăvilească răul. Alte state nouă, mai puțin bogate decât România, au situație politică, morală și socială mult mai prosperă decât noi, cari mergem din rău în mai rău.

La noi nu este zi în care să nu întâlnești în presă, în întruniri și în convorbiri particulare, constatarea că: mergem spre dezastrul!

Să fie oare adevărat? Dar, sus, în Cer, nu este un Dumnezeu, cu a cărui știre și voință s'a petrecut marea minune a învierii noastre și a unirei? Să ne fi ridicat Dumnezeu atât de sus, numai pentru ca să ne prăbușească mai fără milă? Așa ceva sufletului nostru îi repugnă să creadă.

Starea noastră haotică de astăzi nu poate să fie altceva decât preludiul momentului în care se va face lumină. Forțele diabolice cari o susțin și o menajează, își joacă

ultimul joc. Poporul acesta nu este atât de ticălos, cum pare, judecat după stările publice de astăzi; el este numai prost condus. Va veni în curând momentul în care el își va da seamă de forța enormă care rezidă în el, și el va face uz de acea forță, pentru a-și crea o situațiune pe care nici unul din guvernele de exploatare de până acum n'au putut s'o creeze, fiindcă ele au lucrat pentru sine înseși, nu pentru popor.

Cetirea cărții d-lui Dr. Petru Neomoianu, intitulată: *Prima Alba-Iulia* și care tratează, pe 76 pagini, istoricul general al „Voluntarilor români în războiul pentru întregirea neamului”, mi-a dat o enormă încredere în forța și în aptitudinile neamului nostru, și nu găsesc cuvinte spre a o recomanda tuturor bunilor patrioți.

Despre ce e vorba adevărat? Despre niște simpli voluntari romantici, cari, într'un moment de însuflețire s'au angajat să lupte sub un steag care mergea dela sine spre biruință sigură? O nu! Aci este istoria sfântă a unei fapte fără precedent în istoria milenară a neamului nostru. Este istoria a zece mii de eroi, cari în clipele când totul părea pierdut, aveau nu numai neatinsă, dar mai puternică decât ori când, credința că dreptatea trebuie să biruie și că pentru această dreptate trebuie să lupte până la moară până la cel din urmă.

La 1914 când a izbucnit războiul european, România rămânând neutrală, în Transilvania nu s'a putut produce o mișcare pentru înrolarea ardelenilor sub steagul revoluționar național, ca voluntari, alături de armata română care era așteptată cu înfrigurare. Dar în timpul celor doi ani de neutralitate, mii de ardeleni au trecut munții, spre țaramamă, ca să aștepte acolo ceasul, în care să între sub steagul ce avea să răzbune suferința de o mie de ani. Și, dacă nu mă înșeală memoria, printre hârtiile rămase acasă pe urma unor astfel de „dezertori” dela datoria față de Austro-Ungaria, s'au găsit mai târziu, scrise gata, proclamații către tineretul Ardealului, ca să se înroleze cu toții în rândurile armatei române în momentul când „Țara” își va arunca sabia în cumpănă pentru marea idee...

Războiul pe atunci părea ușor și

voluntariatul părea un simplu marș de triumf spre Alba-Iulia și spre Tisa.

Dar a venit cumplita încercare din toamna anului 1916 și din primăvara lui 1917. Un blestem ceros și o conducere neghioabă ni-au zdrobit aproape complet și forțele armate și speranțele în refacere și ni-au răpit și aproape 3 pătrimi din pământul Țării libere până aci. În primăvara anului 1917 totul părea irevocabil pierdut. Nimeni nu mai avea nici cea mai palidă nădejde în posibilitatea refacerii noastre. O palidă rază de speranță mai licărea doar dela Apus, dela Aliații noștri, a căror biruință finală ne mai putea, eventual, salva.... Țara întregă părea un cintirim, acoperit cu lințoliul morții fără de înviere....

Visurile mari erau toate îngropate, — capetele se plecaseră spre pământ.

Când deodată, dinspre regiunile, cari până aci ne inspirau groază, dinspre Siberia rusească, străbat spre Moldova tuturor durerilor, vești de bine, — vești de necrezut. Mii de Ardeleni, foști până aci prizonieri de război în Rusia, se pregătesc să vie de bună voie ca soldați să lupte pentru înfrângerea dușmanului, pentru realizarea idealului național, mai viu în sufletele lor decât oricând înainte.... Hotărîrea aceasta a năruit multora o hotărîre greșită. Ce era să mai salveze voluntarii ardeleni, când totul era pierdut? Nu era mai cuminte să rămâie la locurile lor, de unde după încheierea păcii să se întoarcă în Ardealul pustiu, pentru a reface măcar în parte enormele pierderi suferite de întreg neamul românesc în cursul războiului? Evident, o astfel de logică putea să găsească destui partizani chiar și printre rândurile celor mai serioși oameni de stat, cari în miopia lor adeseori nu au nici habar de ce va să zică: sufletul poporului.

Dar flăcăii Ardealului nu socoteau așa. Ei știau un singur lucru: că avem o socoteală veche, de o mie de ani, neisprăvită, și că lichidarea ei nu mai poate fi amânată cu nici un preț. Ei își dădeau seamă că pentru neamul românesc se pune acum problema de a fi sau a nu mai fi și că în fața acestui moment nu mai poate fi vorba de nici un fel de socoteală. Acum ori niciodată! Mai bine morți cu toții, decât mai departe robi la străini!

În fața acestei logici dictate de cel mai sănătos instinct național, nu mai putea exista nici o piedecă, și mii de voluntari s'au strâns ca prin minune în câteva săptămâni din toate unghiurile imensei Rusii, la *Darnița*, lângă Chiev, gata să plece pe frontul românesc, unde tocmai începea a doua tragedie militară, dezertarea Rușilor.

Mi-aduc aminte ca acum de ziua de 5 Iunie 1917, când primul transport de voluntari ardeleni trecea dinspre Cluj spre Iași. Eram în gară la Chișinău, cu o mulțime de prieteni basarabeni, într-o întâmpinare lor. Când a intrat în gară trenul special care-i aducea, am avut o emoție, cum n'am avut-o, cred, nici în momentele cele mai mari din viața mea: din peste o mie de piepturi răsuna, ca un singur glas, cântecul de redășteptare a neamului, sub umbrirea câtorva steaguri românești pe cari erau scrise cele mai îndrăznețe devize ale vieții noastre naționale. Printre voluntari aveam zeci de prieteni și cunoscuți, ba chiar și o duzină de foști elevi ai mei la seminarul din Sibiu. Nu voesc să exagerez de loc, dar trebuie să mărturisesc că întâlnirea cu ei în primul moment m'a speriat deadreptul. Ei nu mai păreau oameni, pînă la urmă și oase ca noi, ceilalți, ci întruchipări aparte. Privirile lor erau ca ale arhanghelilor din icoanele copilăriei mele. În adevăr, misiunea sublimă pentru care se pregătiseră de ani de zile și de care se străbătuseră până în cele mai intime fibre ale ființei lor, îi transformase cu desăvârșire; făcuse din ei eroi în cea mai deplină accepțiune a cuvântului. Nimic nu-i mai impresionă în afară de ideea lor conducătoare: *biruință sau moarte*. Nu puteai lega cu ei nici o convorbire

pe alte teme, decât pe aceasta. Încrederea lor în biruință era absolută, deși toate perspectivele reale ale momentului erau cum nu se putea mai nefavorabile. În momentul chiar când ei se dădeau jos din tren, în Chișinău, treceau pe o altă linie două trenuri de soldați ruși cari dezertau de pe frontul românesc și se îndreptau grăbite spre interiorul Rusiei. Stăteam uluit: în clipa când tovarășii noștri de arme, fug dela datorie, fiii Ardealului intra de bună voie într'un războiu, care le deschide o singură perspectivă sigură: *moartea!*

Ce școală admirabilă aceea dela Darnița! Nici odată n'au ieșit din vreo altă școală românească, oameni cu suflet mai oțelit ca acești fanatici ai unei idei.

Cine a înființat acea școală?

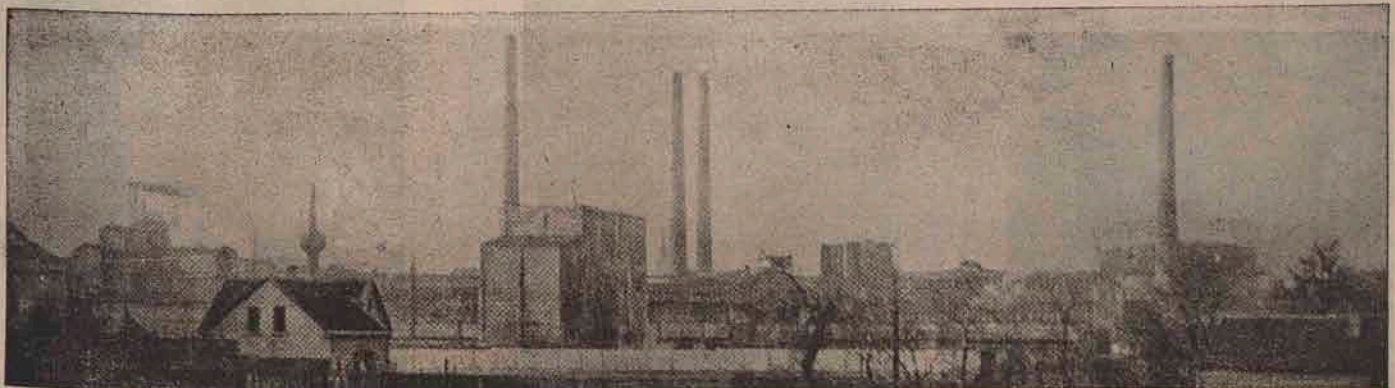
Ea a răsărit dela sine, din rezervoarele nesecate ale energiei de viață a poporului. Nici o autoritate n'a colaborat la urzirea planurilor ei; nimeni n'a alocat fonduri, nimeni n'a dat un sfat. Dimpotrivă, autoritatea oficială, când a venit și ea să se amestece, n'a făcut decât să slăbească prin mentalitatea ei idioată, ceea ce admirabila inițiativă particulară realizase pe terenul organizării, în ciuda Rușilor, a Nemților și a Ungurilor.

Războiul nostru pentru unitatea națională are o mulțime de pagini frumoase, dar convingerea mea este că nici una nu întrece în măreție pe cea scrisă de voluntarii ardeleni. Fapta aceasta este o faptă vrednică de o epopee; o faptă de o curajenie cu totul imaculată și de o energie care alcătuiește unica speranță în viitorul neamului. Ea este o dovadă că poporul nostru este mai înțelept, mai capabil și mai patriot, decât conducătorii lui și că

pe el se poate conta. El nu se târ-guește pe socoteala marilor idei, el nu-și precupește sângele, el nu face afaceri, lui nu-i trebuie propagandă pentru lucrurile mari, pe cari le înțelege prin instinct și le servește cu abnegație nefățărîtă. El nu se sperie nici de greutăți și arerăbdare. Și mai mult tact și bun simț, decât conducătorii lui. Și nu-i trebuie nici multe legi și constituții și regulamente, căci are din vechime regulatoare mult mai solide. La Darnița — spune d-nul Nemoianu — voluntarii au avut o „organizație din cele mai simple”: disciplina formalistă a regulamentelor a fost înlocuită cu „disciplina sufletului, a conștiinței, a datoriei, a onoarei”. Ei nu operau cu multe argumente, ci erau „înarmați numai cu virtuțile strămoșilor” — atât de mult uitate de conducătorii de astăzi — am putea adăuga acum.

Epopeia voluntarilor ardeleni este menită să rămână o simplă pagină de istorie? Ce s'a ales de capitalul de energie al admirabilului corp de voluntari? La distrust România-Mare? Nu, — răspunde d-nul Nemoianu. *Misiunea voluntarilor nu s'a terminat încă* — spune d-sa, spre sincera bucurie — cred — a tuturor Românilor de bine. Ei au încă datorii mari față de viitor. Trecutul lor glorios este o garanție că nu vor greși, nici în viitor calea, ci vor continua să fecondeze ideile mari pe cari singuri și le-au elaborat în școala dela Darnița.

D-lui Nemoianu, care a scris cel dintâi istoric al acțiunii voluntarilor, trebuie să-i fim recunoscători pentru obiectivitatea cu care și-a scris cartea și pentru marile servicii pe cari le-a făcut cu aceasta sufletului neamului, cărui încredințat de grele îi aduce o întărire neprețuită.

Regiunea Ruhr. O uzină tip între Ruhrort și Oberhausen.

Ruhrul ocupă o suprafață cât a unui mic departament francez, pe când producțiunea sa minieră și industrială e considerabil mai importantă decât a Franței întregi. Acest modest district german întrebuințează zilnic 21.000 vagoane de câte 10 tone, pe când întreaga rețea a căilor ferate ale Statului francez nu utilizează decât 10.000. El expediază 170.000 tone, iar compania franceză de Est nu expediază în același spațiu de timp decât jumătate. Franța cea mare produce 25 milioane tone de cărbuni pe an; micul Ruhr 100 de milioane. Franța întreagă producea înainte de război 3.500.000 tone de cocs, micul Ruhr 25.000.000. Înainte de 1914, Franța fabrica 5 milioane tone de fontă, Ruhrul 9 milioane; Franța producea 4 milioane tone de oțel, Ruhrul 10 milioane. Același lucru la gudron, la suflat de amoniac și la multe alte produse.

O universitate populară în Cluj

Din inițiativa d-lui profesor universitar *Ioan Ursu* și cu aprobarea Senatului universitar, Clujul a avut fericirea să vadă instituindu-se între zidurile lui cea dintâi universitate populară a Ardealului. Insemnătatea acestui așezământ de cultură depășește mult mai mult cadrele unei întâmplări obicinuite, decât să nu ne oprim o clipă asupra lui și să nu arătăm importanța pe care aceasta universitate o are. Chiamată

Dr. Bogdan-Duică

Va face curs de literatura română.

la viață de entuziasm larg și sufletul nobil al corpului profesoral dela universitatea noastră clujană, ea mulțumește exigențele unei universități culturale de primul ordin și fecundează spiritul și râvna de cultură a omului de azi. Într'adevăr universitatea de stat, cu regulamentele ei rigide și sobre, lipsite de orice elasticitate, nu poate satisface și nevoile culturale ale unui neam atât intelectual ce crește din zi în zi și de-aceia crearea unui institut similar, cere să nu condi-

Dr. Coriolan Petran

Va vorbi despre civilizația română.

Dr. Ion Ursu

decanul facultății de litere și inițiatorul universității populare. Face istoria Românilor.

Dr. Moldovan

prof. univ. Va vorbi despre omul individuală și socială.

Dr. Marin Ștefanescu,

prof. univ. Va vorbi despre poporul român din punct de vedere filosofic.

ționeze răspândirea cunoștințelor în masse de nici-o formalitate, era de mult necesară. Acest așezământ de cultură înaltă este *universitatea populară*, instituție acceptată la toate popoarele și cu un rol distinct în dezvoltarea și răspândirea culturii universale.

Ardealul vede realizându-se pentru prima oară aceasta instituție și suntem fericiți să observăm, că ea pornește din dragostea de cultură

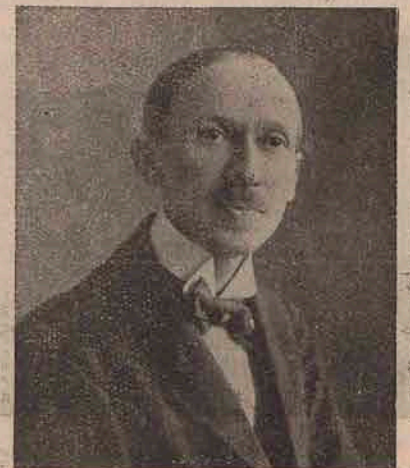

Dr. Iacobovici

Rectorul universității din Cluj.

a elementului românesc și servește în primul rând pentru răspândirea culturii limbii, literaturii și istoriei românești. Va da, bine înțeles, cunoștințe din toate celelalte studii, dar rostul ei distinct rămâne cel al dezvoltării dragostei pentru sufletul ales al neamului și a țării noastre.

Din vorbirea program a d-lui

Dr. Constantin Lacea

Va face curs de limba română pentru strejni.

prof. Ursu, pe care regretăm, că nu o putem da din lipsă de spațiu, vedem, că universitatea populară a Clujului are dela început peste 200 de ascultători. Inscrierea se face fără nici-o formalitate: ascultă cursurile cine vrea și cum vrea. Examenele nu sunt obligatoare și la terminarea cursurilor ascultătorilor înscriși li-se liberează certificate de frecvență.

De încheiere recapitulăm însemnătatea și spiritul acestei universități în următoarele cuvinte ale d-lui profesor Ursu:

Dr. G. Tistu

Va face un curs special de limba română pentru streini.

„Față de ispitele, la cari suntem expuși, nu putem trăi, decât dacă vom avea în sufletele noastre sentimente puternice gata să respingă ispitele și gata de orice jertfă pentru apărarea libertății și a pământului strămoșesc. Nu vom putea trăi — deci, decât prin virtute și cu o concepție de viață în care iubirea de patrie și sentimentele frumoase să ocupe locul de frunte.

Am fi fericiți, dacă am contribui cu școala, pe care o inaugurăm, în măsură cât de mică la formarea unei societăți în spiritul arătat. De aceea rezum scopul acestei școale în două cuvinte: *lumină și patrie*“.

Dr. S. B.

Domnii abonați sunt rugați să-și reînnoiască cât mai neîn-
târziat abonamentul, în caz
contrar suntem siliți să le oprim
trimiterea revistel.

Francezii în ținutul Ruhr-ului

La Essen, patria vestitului Krupp

Ocupația franceză în ținutul cel mai industrial al Germaniei, — bazinul Ruhr-ului, — a dat naștere unor vii discuții în toată presa apuseană. Măsura drastică luată de guvernul din Paris a stârnit mari protestări din partea Germaniei; dar, s'a făcut astfel un pas hotărâtor pentru executarea tratatului dela Versailles. În fața refuzului Germaniei de a plăti despăgubirile de război și de a preda cantitățile de cărbuni pe cari le-au statornicit condițiile păcii, Franța a cuprins militărește întreg teritoriul german de dincolo de Rin, care reprezintă cea mai bogată regiune minieră a Reichului: leagănul formidabilei cetăți a industriei în mijlocul căreia se ridică nesfârșita legiune de uzine din Essen. Armatele generalului Degoutte se găsesc astăzi în acel celebru focar al metalurgiei, popularizat de numele lui Krupp și care a făcut în războiul mondial gloria întregii artilerii germane. Istoria are câteodată asemenea întorsături crude pentru cei învinși!..

După cum era și de așteptat, Germania încearcă acum pe toate căile să zădărnicească planul Franței, care vrea să ridice ea însăși, la fața locului, cărbunii pe cari dușmanul înfrânt nu vrea să-i predea. Situația nu e ușoară pentru dl Poincaré, prim-ministru francez, acela care a luat asupra sa răspunderea grelei operațiuni de confiscare. Grevele încercate de mun-

citorii germani n'au reușit, până acum. Rămâne de văzut, ce dificultăți vor mai fi de învins, în viitor.

Asupra chipului cum s'a executat și cum continuă ocupația franceză în Ruhr, ne sosesc știri și amănunte foarte interesante. Se pare că nici odată o armată n'a stăpânit un teritoriu străin într'o ordine mai desăvârșită și cu mijloace mai puțin aspre. Un cunoscut scriitor și ziarist parizian, dl Ludovic Naudeau, care au fost de față la desfășurarea întregii acțiuni, a botezat-o destul de spiritual: *Ocupația ... invizibilă*. Într'adevăr, e aproape de necrezut de pildă, că în inima teritoriului ocupat, la Essen, nu sunt decât 400 soldați francezi! Prezența lor e desigur mai mult un simbol și un avertisment, într'un oraș cu o populație de 450 mii de suflete, în care, la anumite ceasuri din zi, circulația este tot atât de mare ca și la răspântiile cele mai umblate din Paris sau din Londra.

Populația germană din teritoriul ocupat a primit această umilință într'o atmosferă de liniște desnădăjduită. În ziua când mitralierele trupelor franceze s'au văzut defilând dealungul străzilor Essen-ului, pe toate fețele trecătorilor se citea o spaimă înfrănată, o mândrie adânc rănită, o durere reținută, simțăminte cari cu mare greutate erau ascunse sub masca nepăsării. Ici și colo, se vedeau bătrâni ștergânduși lacrimile, și din privirile lor se des-

Ocuparea regiunii Ruhr.

Automitraliere trecând pe dinaintea monumentului împăratului Wilhelm în Essen

prindeau fulgere de ură. Dar pre-tutindeni era tăcere, tăcere, tăcere... Nici un surâs, nici o batjocură, nici o ironie, ci o gravitate adâncă, dedesubtul căreia fierbeau gânduri răzbunătoare. Tot poporul acesta zdrobit de nenorocirea care s'a abătut asupra lui, mai crede fără îndoială, că totul va trece într'o zi, ca un vis urât...

Dar, în acelaș timp, acest popor atât de simțitor în fața oricărei priveriști militare, atât de respectuos pentru orice ierarhie, atât de supus forței când ea se înfățișează într'o formă impunătoare, nu-și poate ascunde interesul pe care îl stâr-nește înșirarea departamentelor, în-armate cu cel mai nou material de război. Pentru întâia oară dela 1914, locuitorii din Essen își spun că trebuia să fină seamă de această armată care fără tobe și fără trâmbiți, a pătruns în orașul lor, — odinioară icoana cea mai sigură a pu-terei germane.

A fost într'o după amiază, pe la unu și jumătate când trupele fran-ceze ajunseră în fața Primăriei. Că-lăreții și bicicliștii înconjură piața, alcătuiind un patruleter de fier și de oameni. Totul se petrecu simplu, scurt, și impunător. Spectatori, erau pușini. Dintre toți unul era cel mai mirat. Un domn încruntat, de bronz, a cărui față, încadrată de o barbă deasă, nu avea însă nici o singură tresărire. Acest om era Alfred Krupp, întemeietorul vestitelor uzine care poartă numele său, și a cărui sta-tuie se ridică în mijlocul Essenului.

Două lumi stăteau față în față, — pe un petic de pământ. Se va putea topi vre'odată, dușmănia care le aruncă, una împotriva celeilalte?

a. a. h.

Linistea mării

I. W. Goethe

Dorm adâncurile apei,
Nici un val pe mare nu-i,
Trist privește marinarul
Peste luciul n'preajma lui.

Nici un vânt, din nici o parte!
Și pustiu-i mormântal,..
In imensa depărtare
Nu se mișcă nici un val.

Maximă

P. K. Rosegger

„A ști“ e putere.
Greșită părere.
„A ști“ e pușin,
„A putea“ e divin.

D. SCURTU

Regina „albinelor“

— Cea mai merituosă fată din Franța? —

În Franța era obiceiul, ca în preaj-ma anului nou să se aleagă cele mai distinse frumseți între fetele franceze, cari erau răsplătite cu pre-mii în bani și daruri.

De data aceasta frumsețile au fost neglijate, și s'au premiat fetele cele mai merituosă prin hărnicia lor. Ale-gerea s'a făcut prin voturi. Din 59403 de voturi adunate, 11.679 au fost date unei tinere dactilografe din orașul Nantes, Domnișoarei Hen-rieta Saget.

Viața acestei fete a cărei foto-grafie o dăm în numărul de față este un exemplu mișcător de ener-gie morală și de o neîntrecută ab-negațiune. Născută la 11 August 1896 la Nantes, tânăra fată a pier-dut pe mamă-sa, când era abia de 16 ani

Din acest moment dânsa a înlo-cuit pe mamă-sa având a îngriji de o bunică bolnavă și de șase frați și surori mai mărunți și bolnăvi-cioși din cauza debilității părinților. La vârsta de 17 ani a început a lucra prin magazine și birouri pe o plată derizorie. După un an moare și tatăl său și ajunge astfel capul acestei grele familii cu șapte per-soane în sarcina sa. Cu toată gre-utatea aceasta, domnișoara Saget

D-șoara Henriette Saget
cea mai harnică fată din Franța,
care a dus premiul vredniciei în
valoare de 45.000 franci.

lucrează cu curaj ziua și noaptea' suferind un alt doliu prin moartea celei mai mari din surorile sale.

Cu multă greutate a găsit o func-ție mai bine retribuită, la atelierile din Loire, unde se bucura de o de-osebită considerație din partea șef-ilor săi.

Reprezentantul ziarului „Echo de Paris“, care a deschis acest concurs al „albinelor“ s'a prezentat la, dânsa acum câteva zile și anunțându-i, că a fost desemnată ca cea mai merituosă fată a Franței cu o majoritate de 2400 de voturi.

Pentru această nobilă distincție Henrieta Saget a primit un premiu de 45000 de franci în bani și obiecte.

Au fost alese în toată țara douăzeci de „albi-ne“ harnice. Celelalte nouăsprezece au primit de asemenea câte un premiu frumos.

Ele își vor alege re-gina lor, care nu ne îndoim, că va fi Henrieta Saget, acesta copilă no-bilă și distinsă care prin hărnicia ei a atras ad-mirația unei țări întregi și a tuturor, cari au auzit de faptele ei frumoase și pline de demnitate.

OO

Ocuparea regiunii Ruhr

În 14 Ianuarie, după intrarea trupelor franceze în regiunea Ruhr, populația berlineză a aranjat o gran-dioasă manifestație împotriva Franței. Dăm aici un instantaneu dela acea demonstrație, luat în jurul statuei lui Bismarck.

Un așezământ de cultură

Ateneul Popular Tătărași din Iași

În țara noastră prea puține instituții avem cari să lupte pentru răspândirea lumii culturale în masele poporului. Una din cele fruntașe și care muncește neobosit pe acest tărâm este și *Ateneul Popular din Tătărași — Iași*, primul ateneu din țară și cel mai activ din toate până azi.

Acest focar cultural al Moldovei întregite a fost înființat din 1919 de un grup de intelectuali și buni români din Iași, în frunte cu harnicul și neobositul său președinte actual *Dr. C. N. Ibrim*, secundat cu mult drag de *Dnii V. Carpus* și *L. Popovici*, ridicând ca sediu și o frumoasă clădire în stil românesc, în mijlocul celei mai importante și românești suburbii ale Iașului: Tătărașii. Altarul lor național în jurul cărui servesc toți ca niște vestale neadormite, e compus din o mare sală de teatru cu 600 locuri, prevăzută cu scenă, decorurile necesare, cabine de artiști, instalații, etc., o sală de bibliotecă populară numărând aproape 10.000 de cărți și reviste românești și o sală pentru ședințe și repetițiile corului. Mai are și o grădină de vară pentru cinematograful, având și o scenă pentru teatru de vară; iar ca anexă are un câmp de exerciții de 20.000 m. p. pentru exercițiile de gimnastică a copiilor din suburbie.

În vremea când anarhia bolșevică începuse a amenința și la noi

ordinea și instituțiile statului, Ateneul Poplar și-a înscris ca deviză, — ca o necesitate reală din care a luat și naștere, — aceasta: „*Munca pentru sporirea solidarității între Români prin crearea unei conștiințe naționale care să se hrănească din cultivarea tuturilor însușirilor cu care e înzestrat neamul nostru*“. În acest scop, până azi s'au ținut peste 70 șezători artistice — culturale, la care au rostit conferințe instructive și educative un număr de profesori universitari și intelectuali din Iași și București, și la care s'au produs aproape toți artiștii muzicali și teatrali ai Iașului, făcând muzică românească și corul Ateneului Popular compus din 80 de membri. În afară de aceasta au avut loc peste 40 de serbări pentru preamărirea marilor evenimente din trecutul neamului, a datelor importante și a figurilor noastre istorice. Cu o astfel de ocazie a ridicat un monument în fața Ateneului marelui nostru român Mih. Cogălniceanu la serbarea centenarului său în 1921. S'au organizat în toți anii în sala Ateneului și Teatrului Național din Iași, serbări în legătură cu frumoasele noastre datini strămoșești de Crăciun. S'au organizat 3 pelerinajii în timpul verii în Bucovina, — despre cari am vorbit și noi într'un alt articol, — luând parte mii de leșeni cari s'au închinat la mormântul de la Putna, dând șezător;

culturale prin orașele din Bucovina. A organizat un pelerinaj mare și la Mircești (Roman) locul lui Alexandri unde au aranjat și serbările cu ocazia centenarului său în 1921. Iar din ultima toamnă au început colindele prin orașele și satele vechi Moldove ținând șezători cu serbări artistice și conferințe, cimentând și mai puternic legătura indisolubilă între Românii de pretutindeni cu cimentul culturii noastre adevărat românești ce se găsește din plin în camera nesecată a sufletului nostru național.

Pentru a se putea menține și mai bine această asociație culturală, și-a întărit rădăcinile prin o societate anonimă pe acțiuni cu același nume, având de scop procurarea mijloacelor de existență celei dintâi, prin cinematograful, teatrul, etc., cu un capital de 650.000 lei în acțiuni de câte 500 lei.

Cu înființarea societății s'a mărit activitatea „Asociației Culturale“ împărțindu-se în 6 secții și anume: 1) *Secția cultural-educativă*, 2) *Secția educației fizice*, 3) *Secția economică* având și-o cooperativă de desfacerea mărfurilor, 4) *Secția filantropică*: înființând un dispensar pentru sugarii, o grădină de copii și un oficiu poștal, toate în suburbiile Tătărași unde se simțea nevoe, 5) *Secția artistică* și 6) *Secția gospodinelor românce* pentru stimularea industriei noastre naționale înființând atelier pentru acest scop cu concursuri de lucrări. Fiecare din aceste secții lucrează cu comitete aparte întocmite după regulamente specifice fiecăreia și conform statutelor societății.

De și este o organizație tânără totuși în bogata-i activitate a dat roade foarte frumoase, cari merită a fi imitate și de celelalte Ateneuri și Societăți Culturale din țară spre folosul și bucuria noastră a tuturor ce trebuie să ne gândim mai serios în această direcție. *G. PONETTI*

A apărut

și se găsește de vânzare
la administrația noastră:

Două iubiri

versuri lirice de

RADU MĂRGEAN
PREȚUL: 7 Lei FRANCO.

Ateneul popular din Tătărași.

Carnetul lui Radu Roman

de Mihail Gașpar

II.

... Azi viscolește. În goană nebună crivățul dă târcoale în jurul casei, prăvălind oameții pe după colțuri. Din înălțimi vopsite parecă cu o culoare murdară de okkăr spălăcăt, se cern șiroae nesfârșite de fulgi înghețați. În restimpuri, vântul înfuriat, văzându-mă privind liniștit la hora-i nebună, îmi trănțește câte un pumn de omăt în geam. Brușul înghețat să sfarmă în mii de cristale, pe cari le apucă din nou în brațe, le sucește, izbindu-le pe cine știe unde.

Mă întreb, de ce urlă crivățul? De ce s'a înfuriat așa? De unde vine și ce voește?

Sunt un nebun. Se vede că nervii îmi sunt azi mai îndârjiți ca altă dată. Cu ce stau să-mi bat capul? Adevărat, dar când îl aud urlând și alergând ca un nebun, purtând înaintea sa volbura de zăpadă ca pe o cămașă de moarte, îmi vine să cred că e o ființă transcendentă. O ființă ca toate ființele. Auzi, acum țipă! E par'că atâta durere în sunetul acesta brusc. Acum se vaită... și trece apoi în hohote de nebun, de parecă ar fi o mamă care-și plânge nădejile pierdute.

Mugetul lui lugubru se întetește cu căderea amurgului. De sus parecă fulgule cenușă. Totul e sur, murdar. Pe încetul ca o fiară apocaliptică noaptea se coboară de undeva din infinit înghițind hăloasă și ultimul dram de lumină.

E un amurg curios amurgul de earnă. Amurgul acesta sur, cleios și murdar. Așa trebuie să fi fost și în clipa când peste frământările chaosului demiurgic a tunat porunca: Să fie lumină!

Și-mi închipuesc ce senzație a avut șubreda coajă abia întărită, când cea dintâi rază de soare a căzut blândă, luminoasă peste dânsa, trezând prin molatică-i căldură primii germeni ai vieții pe pământ.

Sub raza caldă, cea dintâi celulă masculină se va fi înfiorat de tremurul unui zbucium nelămurit, și urmând unei legi, mai veche decât eternitatea, se va fi plecat spre o altă celulă și'n căldura celei dintâi raze luminoase s'a înfăptuit cea dintâi dragoste.

Mephisto! Ești aici? De ce nu râzi?

Nu râzi... fiindcă tu ai fost martor la cele dintâi clipe ale fecundității.

Tu ai văzut primul fior, tu ai auzit primul țipăt al voluptății în chaos.

Ființa ta glacială, eterică, se va fi cutremurat și dânsa oare la auzul acestui țipăt devenit dintrodată leagăn și coșciug?

Cutremuratu-te-ai de marea tainei sau, ai râs și atunci, același râs de răutate, pe care l'am auzit de atâtea ori?

Eu cred că în cea dintâi clipă, până și duhul tău compus din negațiune s'a plecat... Și numai în urmă, când a apărut și durerea, izvorând din același izvor de lumină, abia atunci ai râs.

Da, când ai văzut clădindu-se palatele efemere din nădejdi vagi, când conștiințele trezite tindeau mereu în sus pe treptele milioanei de ani, spre eterna rază de lumină inițială, grămădind în același timp, și din aceleași năzuinți mormane uriașe de nădejdi risipite, atunci — atunci abia ai râs!

Si ai avut dreptate.

Dar te întreb: ce rost a avut atunci peste tot trezirea primului germen la viață? De ce n'a putut rămânea și mai departe inert și nesimțitor în acel amurg sur și nelămurit al haosului în fermentare?

Acum râzi?

Si ai iarăși dreptate.

A trăi pentru a muri — este doar suprema lege și eternul „perpetuum mobile“ al acestei lumi.

Nebuni, noi nu ne putem împăca cu această lege.

Ah, Mephisto, a fost un timp când gândurile acestea erau streine de sufletul — meu. Unde sunt anii aceia Mephisto? Când îți țineam dinainte pocalul plin, când brațul meu vânjos cuprindea cel mai mlădios mijloc de femeie și'n fiorul celei dintâi iubiri și-am strigat sfidător și încrezut ca un Cezar: Râde Mephisto!

N'ai râs, atunci.

Acum râzi și ai dreptate. Brațul vânjos de odinioară e slăbit și tremură, inima păciuită nu mai tresaltă de senzații dulci, iar ochiul obosit își întoarce privirea înlăuntru pândind timid poarta unei alte lumi. Deșertăciunea, deșertăciunilor.

Ah, Mephisto! Inc'odată ași mai voi să trec pe sub poarta celor douăzeci de ani. Ingăduie-mi încă odată parfumul îmbătător al lunei Mai... potopul floarei de cireș și

umbra sombră a chiparoșilor din cimiterul Ejub.

Mephisto! Inc'odată la Ejub, la Anadol-Hissar pe Bosfor! Lasă-mă să închid ochii să mai revăd termii scăldați în aur și cerul de un albastru fără seamăn... și chioșcul mic... ști... ca o colivie, din Anadol-Hissar...

Inc'odată Mephisto! Ingăduie minunea și atunci — râde!

Gândului meu...

*Dacă-aș fi știut vre-odată
Că-ai să pleci de lângă mine,
Nu te-aș fi lăsat sburdalnic
Să colinzi prin zări senine.*

*Ci te-aș fi ținut alături
Intr'a sufletului pază
Și-aș fi spus tiinței mele
Rugămintei să nu-ți crează.*

*Nu știam că'n lumea asta
Gândul trist îl fură dorul
Cum mi te-a furat pe tine
Visul nopții, — călătorul...*

*Te-ai oprit speriat în spațiu
Unde dorul meu te-a dus
Pe când luna printre stele
Surâdea tăcută, sus...*

*Și am văzut că e zadarnic
Să-ți mai spun să te cobori,
Te urcaseși, erai mândru:
Și de-atunci întruna sbori.*
MARIA VASILESCU

Joiana.

Intr'o dimineață frumoasă, din neuitate zile petrecute la țară, o îngrozitoare larmă neobișnuită în proporții, mă silește să sar din așternut drept în mijlocul casei.

Ascult, c'o ascuțită luare aminte, și prin întreg trupul îmi trece o înfiorare tulburătoare.

— La vecinul Niculae Lungu — mă încredințez singur.

În halalaia revoltătoare din caleafară se amestecau într'un vuet surd răsbufnete smâncite de lovituri tâmpite, mugete ca de vită înjunghiată și răcnete trăgănite, cari mai mult aduceau a glas de fiară, decât de om. Și totuși erau de om.

Nu răsărise încă soarele. Uriașa-i pulbere de aur însă, care-i așterne drumul înainte, săruta pământul cu oceane de sărutări și cu chiote de binecuvântare. Pe iarba crudă și groasă, pe flori și pe legumăria din grădină, roua proaspătă, plină de atâta sănătate, strălucia în mii și mii de diamante. Completând admirabil simfonia naturii, cocoșii satului își trimbițau departe cântările. Într'un capăt de sat suna stăruitor buciul văcarului:

— Hu—hu, hu—hu...

O clipă doar am rămas în nehotărâre. Larma, în care m'am deșteptat la ora aceasta prea de dimineață, mi se isbea de geamuri tot mai tulburătoare...

În sfârșit mă hotărâsc. Îmi trag pe mine ce apuc și în momentul următor am sărit gardul la vecinul Niculae Lungu.

În ușa poezii mă opresc uluit. O putere misterioasă par'că mi-a tăiat picioarele deodată. Omul, c'o grețoasă furcă de fier cu patru coarne, isbea în Joiana, peste deșerturi, din răputeri, cu amândouă mâinile lui de ometoi, chiotind, spumegând și făcând să trăsnească poecioara din toate încheeturile ei de scânduri. Bubuiturile loviturilor păreau tot atâtea explozii. De altfel întreagă scena părea mai mult partea finală. Scârboasele coarne ale furcii de fer își luaseră mai înainte partea lor. Dintr'o pulpă, în partea de sus, a vacii se scurgea sângele părâu pe podeaua murdară, pierzându-se în gunoiu. Vaca sărise cu picioarele dinainte în iesle, legată de grumaz cu lanțul, și se frământa în mișcări vertiginoase când într'o parte când în cealaltă mugind înspăimântător, după răstirile și loviturile dobitocești ale stăpânului...

— Te omor, mânca-te-ar câinii...

— Vecine Niculae, pentru numele lui Dumnezeu...

— Te omor, mânca-ți-ar carnea cioarele...

Cutremurat, cu un tulburător fior de groază prin vine, stau privind această priveliște. Ochii mi se împaiangeniră o clipă, inima mi se păru că mă arde, svâcnindu-mi cu furie, cu ură...

— Pentru Dumnezeu, omule, doar n'ai de gând s'o chiar dai gata!?

— Nu mă observă. Își continua diabolica operă.

— Nu da omule, c'o omori — am răcnit atunci tulburat, înfuriat, cum se întâmplă de multe ori în viață și cu cel mai pacinic om.

Mă observă. O clipă se uită la mine în dungii, lăsându-se umilit pe-o dungă de iesle. Repede, ca împins de-un duh rău, se sculă apoi iară și mai trase câteva lovituri dobitocului. În sfârșit se opri. Nelinistit, înfuriat se învărti prin poiată, scuipețind întunecat printre dinți, fără o vorbă.

Joiana pe semne înțelese intervenția unui strein. Își întoarse capul mare, cu ochii bulbucași, rugători și se uită la mine c'o lungă și dureroasă căutătură, par'că ar fi vrut să-mi zică:

Scapă-mă... O, cum mă doare!...

Leagă-mă la pulpă.

Dărz, întunecat, omul nu avu de gând să schimbe vorbe cu mine.

Biata Joiană... bietul dobitoc, i-o fi greșit ceva înălțimii sale, lui Niculae Lungu.

M'am întors scrâșnind în dinți și strângându-mi pumnii convulsiv. Natura strălucia, chiotia împrejur dumnezeeste.

* * *

Un șir de zile se puseră la mijloc din dimineața cu întâmplarea. Grânele pe dealuri unduiiau tot mai galbene din zi în zi și împleteau imnuri de slavă pentru secere.

Într'o după amiază cu mult soare și cu multe zumzete de albine, un nou sgomot tulburător și neobiciuit în proporții, mă face să tresar sub teiul din grădină.

În ograda vecinului se amestecau haotic, într'o larmă sfâșietoare, țipete, geamăte și răcnete cu suspinuri și oftări de nenorocire, par'că ar fi luat ceva foc.

Foc nu-i. Curiozitatea, ori altceva mai trainic și mai adânc, nu m'a lăsat să rămân indiferent. Am alergat până la locul sinistrului alături de alți curioși atrași de pe ulița satului tăcut și pustiu.

În mijlocul ogrăzii sta întinsă Joiana, cât era de lungă, cu limba scoasă, umflată ca o căciulă.

Era petrecută de tot. Din tot ce-a fost, din căutătura ei de om, din capul ei frumos, din ugerul ei neseccat, mai rămăsese un morman de hoit. Ochii ei mari și blânzi de astădată nu mă mai vedeau, nici capul ei frumos nu se întoarse spre mine. Murise biata vacă.

Niculae Lungu răcnia, femeea și copiii vestezi gemeau printre sughituri, de durerea îndurată.

Joiana însă sta teapănă, nemiscată.

— Vecine Niculae, ce-ai făcut?

Și totuși era atât de sfâșietoare întreaga priveliște.

TEODOR MURĂȘANU

Jubirea mea...

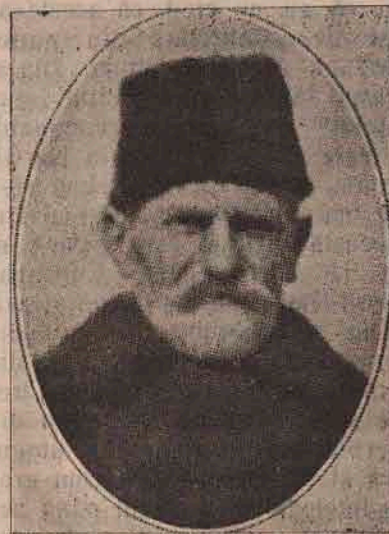
*Jubirea mea-i povestea încrustată
Cu lacrimi luminoase'n cartea Firii.
Jubirea mea-i povestea încrustată
În marmora de veacuri răsturnată
Pe pragul înroșit al nemuririi...*

*Jubirea mea e taina unei strune
Ce tremură de vraja unui cânt,
Jubirea mea e taina unei strune,
Argintul mort al viselor nebune,
Amestec de viață și mormânt...*

*Jubirea mea nu-i lină și nici sgură
Și nici nu este lutului datoare.
Jubirea mea nu-i lină și nici sgură
Ci-i crezul rătăcit din gură'n gură,
Prin spațiul nesfârșit până la soare.*

*Jubirea mea-i povestea minunată,
Pe care eu am scris-o'n nopți târzii,
Jubirea mea-i povestea minunată
Pe care tu, citind-o'ngândurată
Că-i scrisă pentru tine să nu știi...*

D. Gálman.

Stanislaw Wojciechowski
noul președinte al republicii poloneze.

Cuprinsul capitolelor I și II. E. D. Malone, un tânăr redactor dela „Daily Gazette” cere mâna D-șoarei Gladys Hungerton. Aceasta, o fire romantică, îl refuză pentru moment și îi spune, că nu are să se mărite decât după un om, care ar fi săvârșit fapte eroice, un Stanley, un Richard Burton. Dacă vreodată Malone, va avea nimbul unui om al faptelor mari... Redactorul cere încă în seara acelei zile șefului său d-l Mc. Ardle să-i dea o însărcinare primejdioasă. Mc. Ardle îi propune să iee un interview zoologului Prof. Challenger, cel mai brutal om din Londra și care a mai spart capul câtorva ziariști, cari au încercat să-i ceară lămuriri asupra unei misterioase călătorii a lui din America-de-sud. Malone îi cere în scris aceasta întrebare,

CAPITOLUL III.

„El este un om cu totul imposibil”

Teama sau nădejdea prietenului meu nu a fost să fie îndeplinită. Vineri, când am trecut pela redacția Naturei, mă așteaptă acolo o scrisoare cu stampila poștei din West Kensington, și cu numele meu scris pe plic cu niște litere scâlceete. Cuprinsul ei era următorul:

„Domnule! Ți-am primit prompt scrisoarea, în care îți iai dreptul să confirmi unele păreri ale mele, cu toate că eu nu cred, că aceste au nevoie de confirmare din partea Dtale sau a oricui altuia. Dta ai îndrăznit să folosești cuvântul „speculațiuni” referitor la irepugnabilele mele constatări asupra Darwinismului, și de aceea trebuie să-ți atrag luarea aminte, că acest cuvânt, în această legătură este o pură insultă la adresa mea. Cuprinsul scrisorii Dtale însă mă încredințează, că Dta ai păcătuit mai mult din ignoranță și lipsă de tact decât din reavoiență, și de aceea sunt gata să trec peste acest incident. Dta scoți din conferința mea o propoziție singuratică și se pare că ți-e cam greu să o înțelegi. Aș fi crezut până azi, că numai o inteligență sub-omească ar fi fost în stare să piardă senzul espunerei mele, dar, totuși, dacă vorbele mele au nevoie de

explicări, consimt să te văd la ora numită, cu toate că îmi sunt extrem de neplăcute vizitele și vizitatorii, de orice fel. Ce privește aluzia Dtale, că poate mi-aș modifica părerile, aș dori să știi odată pentru totdeauna, că nu am obiceiul să o fac aceasta, după ce mi-am exprimat odată în mod cumpănit, maturele mele vederi. Vei binevoi să prezinți plicul acestei scrisori omului meu de serviciu, Austin, deoarece acesta are porunca să iee toate prevederile necesare pentru a mă feri de pungașii importuni, care se numesc „ziariști”.

Al Dtale

George Eduard Challenger

Aceasta era scrisoarea, pe care i-am citit-o tare și lui Tarp Henry, care s-a grăbit să apară de dimineața la redacție, să vadă rezultatul încercării mele. Singura observare a lui a fost: „O nouă doftorie, cuticula sau altceva, care e mai bună decât arnica”. Sunt oameni, care au o stranie noțiune despre ce însemnează umorul!

Era aproape zece și jumătate, când am primit scrisoarea, dar un taxamtru m-a putut duce de cu vreme la locul întâlnirii. Ne-am oprit în fața unei case cu un impozant portal, iar ferestele acoperite cu draperii grele indicau bogăția acestui formidabil profesor. Ușa mi-a fost deschisă de o persoană ciudată, smolită, oase și piele, a cărei vrăstă nu se putea defini, îmbrăcată în o bluză de marinar și în pantaloni de piele, cafenii. Mai târziu am găsit, că era șofeurul, care îndeplinea și trebile casei lăsate în părăsire de o serie de servitori dezertați. Mă privi din creștet până în tâlpi, cu niște ochi albaștrii deschiși, pătrunzători.

— Doriți? mă întrebă.

— O întrebare.

I-am prezentat plicul profesorului.

— Bine!

Intrădevar nu era prea vorbăreț omul! Urmându-l dealungul coridorului, am fost oprit deodată de o

femea mărunțică, care apărură din ușa unei camere, ce mi se părea sufrageria. Era o doamnă vioaie, inteligentă, cu ochii negri, după tip mai curând o franceză decât o engleză.

— Te rog o clipă, zise. Dta, Austin, așteaptă puțin. Te rog să întri aici Domnule. Imi permiți să te întreb, dacă l-ai mai întâlnit pe bărbatul meu?

— Nu, Doamnă, până azi nu am avut cinstea să-l văd.

— În cazul acesta trebuie de înaintea să-ți cer iertare. Trebuie să-ți spun, că este un om cu totul imposibil, absolut imposibil. Așa, că te-am prevenit, vei fi mai gata de iertare.

E foarte îndatoritor din partea Dv. Doamnă.

— Te sfătuesc să părăsești fără amânare camera, îndatăce va începe să fie violent. Nu încerca să discuți cu el. Încercând să-l convingă, atâția înși au fost loviți! Și pe urmă iasă un scandal public, și se răsfrânge rușinea și asupra mea, asupra noastră a tuturor. Nădăjduesc că nu vrei să-l cauți în chestia Americii de sud?

Nu puteam minți o doamnă.

— Vai de mine! Acesta este subiectul cel mai primejdios. Nu ai să-i crezi nici un cuvânt din cele ce-ți va povesti, sunt sigură, și nici nu mă mir. Dar nu cumva să-i spui, că nu-l crezi: devine fără amânare violent. Fă-te, că îl crezi, și ai să scapi teafăr. Adă-ți aminte, că el crede sfânt toate, ce ți le spune. Despre aceasta să fii încredințat. Nici când nu a trăit pe pământ un om mai cinstit. Nu mai întârzia, că va bănuși ceva. Dacă îl vei găsi primejdios, apasă soneria și apără-te până voi sosi eu. De obicei îl pot mulcomi și în furiile lui cele mai nebune.

Cu aceste cuvinte încurajatoare, doamna mă predă tăcutului Austin, care așteptase sfârșitul convorbirii noastre, ca o statuie de bronz a

Cununia ex-kaiserului Wilhelm

Cea mai recentă fotografie a fostului împărat al Germaniei și a soției sale celei nouă.

discreției, și care mă conduse acum la capătul coridorului. O bătae în ușe, un muget de taur din lăuntru, și mă găseam față în față cu profesorul.

Sedea într'un scaun rotativ, după o masă largă, acoperită cu cărți, harte și diagrame. Când am intrat se întoarse către mine în șurubul scaunului.

Înfățișarea lui m'a făcut să tresar. Eram pregătit la ceva curios, dar nici nu mă gândeam la o persoană atât de cumplită. Mărimea lui parcă îți lua răsufletul, — mărimea și atitudinea lui impunătoare. Avea un cap enorm, — cel mai mare cap, pe care l-am văzut vreodată în vârful unei ființe omenești. Sunt sigur, că cilindrul potrivit pe acest cap, dacă aș fi îndrăznit să mi-l pun mie, mi-ar fi acoperit fața,

și nu mi s'ar fi oprit decât pe umeri. Avea o față și o barbă, pe care nu aș putea-o asemăna mai bine decât cu cea a unui taur asirian: cea dintâi rumenă, cea de a doua, atât de neagră încât îți se părea vineție, cădea lungă peste pieptul lui. Părul dres curios îi cădea peste fruntea puternică într'un inel greu. Ochii de subt tufele negre al sprâncenelor îi erau vineți-surii, foarte limpezi, foarte pătrunzători și foarte poruncitori. O pereche de umeri lați și un piept cât un butoiu era restul, care se putea vedea de după masă, în afară de două mâni enorme, acoperite de un păr lung, negru. Aceste aspecte și o voce ca un muget, mi-au dat prima impresie despre vestitul profesor.

— Ei bine? zise el cu o privire insolentă. Ce vrei?

A trebuit să-mi amân pe mai târziu decepțiunea, altfel vedeam că s'ar fi terminat de grabă întâlnirea aceasta.

— Ați binevoit, domnule, să-mi acordați o întâlnire, zisei umil, prezentând plicul lui.

Luă de pe masă scrisoarea mea și o așeză înaintea lui.

— O, Dta ești acel tânăr, care nu înțelegi vorba curată englezescă? De altfel concluziile mele generale ai fost atât de bun să le aprobi, nu-i așa?

— Cu desăvârșire, domnule, cu desăvârșire! zisei cu convingere.

— Săracul de mine! Aprobarea Dtale îmi întărește simțitor situația... Vrăsta și înfățișarea Dtale îmi face dublu prețioasă aceasta aprobarea a Dtale. De altfel, la tot cazul Dta plătești mai mult decât turma de porci din Viena, al cărei grohăit în cor nu e cu toate aceste mai primejdios decât gâitatul izolat al porcului englez. Și mă privi evident cu gândul, că are înaintea lui un reprezentant al acestor animale.

— Pare că s'au purtat cei din Viena într'un mod nepotrivit, zisei.

— Trebuie să te asigur că sunt atât de în putere să-mi lupt și singur bătăliile, și că în urmărire nu am nici o nevoie de simpatia Dtale. Lasă-mă singur, să mă razim cu spatele de perete, să mă apăr eu, de mine. George Eduard Challenger e mai fericit în situația aceasta. Ei bine, Dle, să facem tot posibilul să scurtăm această convenire, care cu greu cred să-ți fie Dtale plăcută, iar mie îmi este cât se poate de plictisitoare. Dta, după cum am înțeles, ai dori să faci unele observații, referitor la o propoziție din teza mea.

După cum vedeți, puse chestiunea într-un mod brutal, care nu permitea nici o evaziune. Ce era să fac? Să-mi joc mai departe jocul, până mi se va deschide cumva vre-o portiță. Portița aceasta, cât de ușor de deschis mi se părea dela distanță! O, istețimea mea irlandeză, nu mă poți ajuta tu acum, când am așa nevoie de tine? Profesorul mă străpunse cu o pereche de ochi ageri, de oțel.

— Haide, grăbește! strigă.

— Eu sunt de altfel numai învățacel în lucrurile aceste, zisei cu un zâmbet acru, — aș putea zice abea un începător... Cu toate acestea, mi s-a părut, că ați fost puținel prea aspru referitor la Weissmann. Oare dovezile multiple, care s-au produs dela acea dată, nu au nu

Dor de casă

*Casă albă adumbrită de un falnic ulm bătrân
Câte zile fericite petrecut-am la-al tău sân,
Câte lacrimi dulci vărsat-am care numai tu le știi,
Tu și vișinul în floare dela marginea de vii.*

*Inspre sară 'n totdeauna cum își revărsa spre tine
Dolul umbra lui duiosă, vibrătoare de suspine,
Eu ședeam sub ulmul falnic și visam la viitor,
Când vom fi o națiune sub un mare Domnitor.*

*Azi, căsuța mică, albă, a ajuns pe mâni străine,
Ulmul, pretin vechi privește peste ea în zări senine,
Tremurându-și frunza verde el așteaptă ne'ncetat
Pe copilul dus în lume, petrecut de un oftat.*

*Dolul¹ singur, el bătrânul stă visând posomorit,
Vârful-i dornic de lumină e în ceață 'n văluit,
Și nicicând nu tresărește, doară numai câte-odată,
Când un biet român mai cântă vreo doină trăgănată.*

Nicolae Badiu

¹ Dolul e un deal romantic, care predomină aproape toate satele din plasa Ailbunar, în Iugoslavia.

au întărit situația părerii contrare?
— Ce fel de dovezi? — Vorbea cu o liniște prevestitoare de furtună.

— Da, da, fără îndoială... sunt sigur, că în ochii Dvoastre nu pot conta acelea de dovezi definitive... Eu mă gândeam numai la direcția modernă a gândirii omenești, la punctul de vedere științific general... dacă mă pot exprima în felul acesta...

Se plecă înspre mine foarte serios.

— Presupun — zise numărând pe degete întrebările, care aveau să urmeze — presupun, că ești convins, că indexul cranial este un factor constant?

— Natural, răspunsei.

— Și că telegonia e pururea „sub judice“?

— Fără îndoială.

— Și că plasma germinală este diferentă de oul partenogenetic?

— Sigur, sigur! Zisei cu convingere, și mă felicitam de îndrăzneala mea.

— Și ce dovedesc acestea toate? mă întrebă cu o voce dulce, prevenitoare.

— Ah, da! Ce dovedesc aceste toate? murmurai. Ce dovedesc acestea?

— Să îți spun eu? șopti.

— Dacă sunteți bun...

— Aceste toate dovedesc — urlă cuprins de furie, — că Dta ești cel mai nerușinat impostor din London — că ești un ziarist infect și murdar, care cât ești de prost, pe atât ești și de impertinent!

Sări în picioare, în ochi cu o furie nebună. Chiar și în această supremă clipă de primejdie, am avut vreme să observ cu mirare, că profesorul de fapt era un om scurt, ajungându-i capul abea la umerii mei — un Hercule trunchiat, a cărui putere s-a concentrat în grosimea pieptului și în craniul lui.

— Palavre! strigă plecându-se spre mine, răzimat cu mâinile de masă. Palavre științifice, iată ce erau întrebările mele către Dta! Îți închipui că mă poți trage pe sfoară? Dta pe mine, cu creierul Dtale cât o nucă? Voi, infernali mângălitori de hârtie, credeți că sunteți atotputernici? Credeți că stupida voastră laudă poate să facă un om, și cârtirea voastră să-l nimicească? Suntem datori cu toții să ne plecăm în fața voastră și să vă milogim o vorbă de laudă? Viermi urâți, ce sunteți, vă cunosc eu pe voi! Prea departe ați ajuns. Era o vreme când vă cunoșteam locul, dar v-ați pierdut noțiunea proporțiilor. Bășiți de săpun umflate! Am să vă așez eu la locul vostru! Da, domnule, încă nu ați putut trece peste George Eduard Challenger! Iată un om, care e bun de voi! El și-a făcut datoria: te-a avertizat de mai înainte, și dacă totuși ai îndrăznit să vii, ai făcut-o pe rizicul Dtale. Pedeapsa, domnule Malone, să-ți iei pedeapsa! Ai jucat un joc prea primejdios, și mi se pare că l-ai pierdut!

— Uite Domnule, zisei, retrăgân-

du-mă către ușe, și deschizându-o. — Poți să injuri cum îți place. Dar orice lucru își are marginile... Să nu te atingi de mine!

— Să nu mă ating de Dta? — Înaintă încet, într-un chip foarte amenințator, dar se opri în fața mea, adâncindu-și mâinile în buzunarele surtucului, curios, copilăresc, pe care îl avea pe sine. — Am gonit din casa mea pe mai mulți dealde voi. Dta ești al patrulea sau al cincilea. Și de fiecare am plătit trei funți și jumătate, amendă. Cam costisitor, dar foarte necesar! Ei, domnule! de ce nu ai urma și Dta pe colegii Dtale? Eu cred, că trebuie să-i urmezi. Și continuă înaintarea lui firoasă, umblând în vârful degetelor, ca un măestru de dans.

Aș fi putut fugi spre poartă, dar ar fi fost prea rușinos. Și, să spun dreptatea, se aprinse și în mine o scântee de mânie. Mai înainte eu eram cel ce nu aveam dreptate, dar amenințările acestui om a adus dreptatea de partea mea.

— Te rog, domnule să-ți iei mâinile de pe mine. Nu am să o tolerez!

— Vai de mine! — De subt mustețele negre luci un dinte de căine.

— Nu ai să tolerezi, hai?

— Nu fi nebun, domnule profesor! strigai. Ce te prinzi Dta cu mine, nu vezi că sunt atlet? Eu nu sunt omul...

În clipa aceasta năvăli asupra mea. Norocul a fost, că am deschis de mai înainte ușa, altfel treceam amândoi prin ea. Ne-am prins la o horă macabră dealungul coridorului. În drumul nostru, ne-am încălțit oarecum picioarele într-un scaun, și l-am târât și pe el în vârtejul nostru spre poartă. Gura îmi era plină de fuiorul bărbii profesorului, brațele ne erau încheștate, trupurile încordate să se rupă, și blăstămatul de scaun descria cu picioarele lui cercuri în jurul nostru. Precautul Austin a deschis înaintea noastră poarta. Într-un vârtej nebun ne-am rostogolit pe scări la vale. Am mai văzut așa ceva la circ, cu cei doi Mac, dar mi se pare, că îți trebuie un lung exercițiu să o poți face, fără să te chilavești. Scaunul s-a făcut țandări, iar noi ne-am pomenit rostogoliți în canalul din stradă. Profesorul sări cel dintâi în picioare, rotindu-și pumnii, și gâfâind ca un astmatic.

— Ți-a fost de ajuns?

— Nebun infernal! strigai ridicându-mă și eu.

Era să continuăm trânta în stradă, dar, spre norocul meu, am fost mântuit din situația odioasă. Ne-am pomenit lângă noi cu un polițai, cu carnetul în mână.

— Ce este aceasta? V-ar putea fi rușine! zise polițaiul. — Era cea mai cuminte vorbă pe care am auzit-o azi în Enmore Park. — Bine, zise adresându-se către mine, ce e aceasta?

— Omul acesta m-a atacat, răspunsei.

— E adevărat, că l-ai atacat? se întoarse către profesor.

Profesorul găfăia rău, și nu răspunse nimic.

— Nu e primul caz, zise polițaiul, clătănând din cap. În luna trecută ai mai avut o daravelă de felul acesta. Uite, acum i-ai învinețit ochiul tinărului acestuia. Ridici acuză, domnule, împotriva lui?

Cumpenii o clipă.

— Nu, zisei, nu ridic nici o acuză.

— Cum, te mulțumești cu ce ai căpătat?

— Eu sunt de vină. M-am îmbulzit în casa lui. El m-a fost avertizat...

Polițistul își închise carnetul.

— Te rog, să nu ne mai dai de lucru, zise profesorului. Ei ce vreți aici, plecați, plecați!

Aceste le spuse unui învățacel de măcelar, unei servitoare și câtorva trecători, care s-au strâns în jurul nostru. Apoi pași grav pe stradă în jos, mânănd înaintea lui asistența. Profesorul mă privi cu o lumină glumeață în fundul ochilor.

— Vino înlăuntru! zise. Încă nu am terminat cu Dta.

Era o invitație cam sinistă, dar cu toate acestea l-am urmat în casă. Servitorul, Austin, ca o tăcută statuie de lemn, a închis în urma noastră poarta...

— Urmare —

Investitura Califului Abdul Medjid II.

Marea adunare națională din Turcia a ales prin votul ei la 18 Nov. 1922 pe fostul prinț moștenitor Abdul Medjid în calitate de Calif al imperiului turc. Noul Calif a primit la 24 Nov. investitura oficială. Cu câteva zile mai înainte Abdul Medjid a părăsit reședința sa de vară pentru a se instala în palatul din Dotma-Bagece. Pe vremea vechilor sultani instalarea noului domnitor turc necesita deodată două ceremonii. Prima, avea loc imediat și era aceea a instalării noului sultan-calif, care primea omagiile poporului de obicei la ministerul de război. A doua ceremonie avea loc câteva zile mai târziu cu mare pompă.

cea mare cu zidurile acoperite cu faianțe vechi, unde se păstrează „depozitele sfinte“.

În cele ce urmează vom da câteva note asupra ansamblului acestei ceremonii precum și câteva precizări interesante asupra Califatului și a noului Calif.

Relicviile investiturii se compun dintr'o manta, un stindard și o sabie a profetului, și din alte obiecte de ale foștilor califi. Mantaua și stindardul profetului sunt îmbrăcate în nește învelitori prețioase, așezate separat într'un cuțar de aur masiv, așezat și el în alt cuțar de aur masiv. Incuietoarele acestor cuțare sunt lipite cu ceară, cu sigilul ca-

Dela investirea califului Abdul Medjid

Un ulema, descendent din familia profetului, cetește în fața noului calif o orajie, prin care imploară ajutorul lui Allah asupra credincioșilor musulmani.

Aceasta se numea „cortegiul sabiei“. Sultanul se ducea la moscheea sfântă din Eyule pentru a încinge sabiile strămoșilor și se întorcea la palat călare, traversând întreg Sтамбулul, înconjurat de marii demnitari ai imperiului. Trupele înșirate pe întreg parcursul îl aclamau. Cortegiul Sabiei echivala în Turcia cu încoronarea suveranilor europeni.

Ceremonia aceasta n'a avut loc pentru noul Calif.

La investitură a asistat și o delegație a guvernului din Angora, care a adus procesul verbal al alegerii. Delegația a întâlnit pe Abdul Medjid în chioscul din Bagdad, unde i-a înmănat procesul verbal într'un portofoliu de mătăasă roșie. Califul i-a adresat câteva cuvinte de mulțumire și s'a dus, în sfârșit în sala

lifului. Când se schimbă domnitorul acesta verifică în persoană cutia predecesorului său, ale cărei incuietori trăbuie să fie intacte și pe urmă o deschide, sărută învelitorile, le desface și pe urmă le învelește iară, încuindu-le cu aceeași grijă.

De multe sute de ani, adevă de pe vremea de când relicviile se găsesc în mâna sultanilor turci, ele sunt păzite de o gardă compusă de patruzeci de persoane, alese printre beyi din Ilderim, cari fac serviciu câte patru în decurs de 24 de ore. După aceasta primă ceremonie întâmplată în strictă intimitate, Califul Abdul Medjid s'a dus pe jos la intrarea din curtea a doua a vechiului Serail, unde se găsește acoperit cu un voal țesut în fire de aur tronul istoric al califilor, în-

Cutremurul de pământ din Chili

O parte a locuitorilor au cantonat în corturi, pe înălțimele Huasco.

crustat numai cu pietrii prețioase.

După ce s'a ridicat voalul califul a rostit stând în picioare o scurtă rugăciune. Un ulema din familia profetului a recitat o orăciune implorând binecuvântarea divină.

După terminarea acestei părți din ceremonie Abdul Medjid a primit omagiile deputaților delegației din Angora, a funcționarilor și a altor persoane prezente. Câțiva membri ai Corpului diplomatic, printre cari și delegatul apostolic și câțiva ofițeri asistau de afară.

În fine califul care purta o simplă redingotă neagră, decorat cu un cordon s'a urcat într-o trăsură a la Daumont cu Refet pașa în față și s'a dus la moschea Fațih (Mohamet Cuceritorul) spre a face rugăciunea de Vinerea, primul său Selamlâc. Deputația mergea înainte în altă trăsură de gală. Înainte și înapoia cortegiului mergea câte un pluton de gardă pe jos. O mare mulțime de oameni l'a întâmpinat și ovaționat pe tot parcursul lung de câțiva kilometrii.

Votul din 1 Nov. 1922 al adunării din Angora n'a suprimat numai sultanul și vechiul regim monarhic în Turcia, ci a schimbat și ordinea de succesiune pentru califatul menținut de dinastia Osmanilor.

Cei dintâi patru califi ai lui Mohamet, Abubekr, Omar, Osman și Ali au fost aleși de popor. În urma neînțelegerilor de tot felul și a revoluțiilor produse mai ales sub califatul lui Ali s'a hotărât, ca aceasta funcțiune să fie ereditară.

După-ce Sultanul Selim I, a cucerit Egiptul în 1517, ultimul Calif ales de popor, Abassid, a renunțat în favoarea cuceritorului la aceasta demnitate devenită de aci înainte ereditară.

Suprimarea sultanului din Turcia și menținerea califatului în dinastia Osmanilor schimbând ordinea de succesiune, făcându-l electibil, era o măsură susceptibilă, de-a deschide lungi discuții asupra acestei delicate chestiuni. Marea adunare națională proclamând calif pe Abdul Medjid, care era moștenitorul presumpțiv al tronului, a dat o probă de înțelepciune, iar Abdul Medjid s'a dovedit un bun patriot, acceptând califatul în condițiile impuse de adunare.

Noul Calif Abdul Medjid Kan II. este al doilea fiu al Sultanului Abdul Aziz și nepotul lui Mahomed II. reformatorul. Este născut la 1868, dotat de-o sănătate robustă și de-o remarcabilă inteligență. Este un prinț instruit, amic al artelor și științei și cunoaște câteva limbi europene.

Din punct de vedere politic prințul Abdul Medjid s'a interesat totdeauna de afacerile statului, luând parte și la durerile cât și la bucuriile ei.

Dominat de idei și concepții liberale, el poate deveni reformatorul țării sale, atât de sbuciumate în ultimele decenii.

Dispariția raselor omenești. Doctorul norvegian Myoen a făcut câteva cercetări de mare importanță asupra dispariției raselor omenești.

El afirmă că puterea de viață a raselor prea deosebite dispăre prin încrucișare.

Prin acest chip se crează rase amestecate, cari sunt foarte slabe, cum ar fi cea dela granița ruso-scandinavă, alcătuită din Norvegieni și Laponi. Ei au o mare predispoziție pentru tuberculoză.

Acelaș lucru se întâmplă și cu rasa produsă din încrucișarea Negrilor cu Europeni și a Indienilor cu Europeni. Numai Burii cu Hotentotii produc o rasă viguroasă.

O ligă internațională a tinerimei. Din inițiativa lui Sir Robert Baden Porvel s'au pus în Paris bazele unei ligi internaționale a tinerimei. Au participat reprezentanți a 35 de națiuni.

S'a vorbit despre o înfrățire între toate popoarele lumii prin idei și s'a ales un comitet compus din englezi, scandinavi, slavi, francezi, germani și greci care să organizeze pentru anul 1924 un mare congres internațional al tinerimei ce se va ține în America.

S'au mai aranjat vizite reciproce, locuri comune de petrecere vara, schimb de lucrări literare și editarea unei reviste internaționale care să lucreze în scopul înfrățirii.

Cutremurul de pământ din Chili

Aspectul după cutremur al unei străzi în Vallener.

Unde a ajuns literatura nouă. În capitala Germaniei se joacă acum o piesă care face mare senzație, mai mult decât la Paris chiar unde s'a născut și a finit așișele timp îndelungat. Piesa „L'ecole de cocottes” (Școala cocotelor) este de o indecență nemaivăzută. Fastul și decorațiunea sa întrec limitele ori cărei imaginații senzualizate; iar artiștii se întrec cu autorul și reghizorii dându-i cele mai extreme interpretări, reproducând pe scenă atitudini și acte care nu se obișnuiesc decât în camerele separate din localurile destinate îmbrășișărilor discrete. Mai ales artistele, — alese intenționat, — ies numai în toatele foarte sumare și caută să facă totul pentru a transforma teatrul într'un cabaret.

Și toate aceste în numele artei realiste... artei futuriste și... impresioniste ce bântue lumea ca o boală dela un capăt la altul.

Un critic francez care asista la reprezentăția piesei în Berlin spune următorul adevăr: „Nemții ne arată că sunt mai catolici decât Papa, căci de-abia aci putem înțelege cât sunt de reci și ordinare multe din piesele franțuzești de azi!”

Și când ne gândim că unele teatre și reviste dela noi se laudă cu astfel de producții de „școală nouă” când apusul începe să le deteste. G. P.

Mustrea de cuget a unui inventator. Inventatorul telefonului, Scoțianul Graham Bell se știe că a murit vara trecută în America. După Nobel el a fost singurul, care a regretat opera făcută, având muștrări de conștiință toată viața sa, că a dat lumii această invenție pe care o găsea o calamitate și pe care i-o reproșau și alții.

Astfel odată o doamnă îi spune, că ar fi dorit mai bine să nu se fi născut nici odată decât să fi inventat telefonul. Graham Bell ascultă și privind gânditor zise mahnit: „Da, pricep destul de bine și eu acest rău!” Și ca să mai evite neplăceri și orice consecințe și a nu mai simți durerea ce-i pricinuia sunetul telefonului se retrase într'o localitate izolată de pe o insulă unde nu se afla telefon. Și acolo trăi oarecum mai liniștit o parte din viața sa.

Când l'a pornit la groapă în onoarea sa și păr' că spre a-i satisface cea mai mare dorință a sa, au fost oprite toate telefoanele din lume timp de 60 de secunde.

Cred că cea mai mare mulțumire ce a simțit-o spiritul său nu a fost decât aceasta, fiind și răsplata cea mai bună. G. P.

Superioritatea teatrului american. Edgar Selwyn, unul din cei mai de seamă oameni de teatru din America, întors dintr'un voiaj din Europa, a expus concetățenilor săi impresiile culese.

Și după părerea sa, America stă în fruntea teatrului mondial; iar scenele europene nici nu au dreptul să se gândească să fie socotite măcar egal cu cele americane.

În fine iată cât de pesimist se exprimă Selwyn despre teatrele de pe continentul nostru: „Scenele europene sufăr, fără speranță de vindecare, de aproplexie mortală”. G. P.

Opera intimă a lui Turgheneff. Se anunță acum apariția scrisorilor lui Ivan Turgheneff, într'o mare editură din Moscova. Majoritatea lor fac parte din corespondența avută cu literatul rus Anencov

între anii 1876—1883. Bine că au început să se mai gândească Rușii și la literații lor uitați.

Copacul de miere. În orașul Worthing din Anglia s'a prăbușit zilele trecute, pe vreme de tot liniștită un stejar vechi. Copacul avea o grosime respectabilă, înfruntase vijelii mari, poate două sau trei secole de-a rândul, și acum se culcase la pământ fără ca vântul sau vremea să-l doboare. Cercetându-se s'a constatat că trunchiul copacului uriaș era de sus până jos o singură scorbură mare și scorbura aceasta plină, încărcată cu faguri de miere. Sumedenia de albine cari își aveau cuibul în acest stejar, poate cine știe de câți zeci de ani, scobiseră trunchiul lui cu totul încât a trebuit să se prăbușească.

Congresul surdo-mușilor. De curând a avut loc la Roma un congres, cum nu se poate deseori vedea. Oricât am fi de obișnuți cu gesticulările largi și agitate ale oratorilor, cari în Italia și-au ajuns recordul, de data aceasta chiar și pentru temperamentul italian au fost un pic exagerate. Veți înțelege mai bine aceasta aflând că congresul de care e vorba era al surdo-mușilor. 40.000 din acești nenorociți au fost reprezentați la congres prin delegații lor. S'au ținut „vorbiri” lungi, pline de cuprins fără să fie rostit măcar un singur cuvânt. Oratorii se istoveau într'o elocință, căreia i se da expresie numai cu ajutorul degetelor și a mișcării buzelor. Congresul a cerut o cât mai mare libertate de educație și sprijin pentru surdo-muși.

Un adevăr amar. Un adevăr amar zace în următoarea glumă cetită într'un ziar german:

Un editor se plângea de vremurile acestea grele, când cărțile bune nu se mai trec și zac cu lunile în vitrine. Colegul său îi dete următorul sfat: „Vrei să ajungi în scurtă vreme om avut? Eu știu un mijloc, prin care te poți îmbogăți cu siguranță și nici un rizic nu-i”. — Editorul prim făcu ochii mari. — „Cum-pără”, zise colegul său, „hârtie frumoasă, albă, fine-o vre-o două sau trei luni în magazie și-o vinde pe urmă iar. Dar nu te pună păcatele să tipărești ceva pe ea.

GHICITORI

Deslegarea ghicitorii din No. 1 al revistei noastre este următoarea:

Rugăciune

Rugămu-ne îndurărilor
Luceafărului mărilor:
Din valul ce ne bântuie,
Înaltă-ne, ne mântuie
Privirea adorată
Asupra-ne coboară,
O maică precurată
Și pururea fecioară
Marie.

Au deslegat această ghicitoare: Horia Sebastian Stanca, elev cl. IV. liceală, Cluj; Crivet M. Pârlița, jud. Bălți; Cornelia Sonea, Cluj; Ovidiu Pop, licean, Brașov; Victoria Aron, preoteasă, Galați; Emil Bozac, stud. inginer, Beiuș; Virgil Perian, prof. Brad; Anuța Vătășan, liceană, Brașov; Ioan Ardelean, student Ilia; Victor Romocea, inv. Benefalău; H.

Comaniciu, licean, Târgu-Mureș; Aurelia Pașca, Lăpușul român; Romul Micluș, licean, Brad; S.-locot. Gh. Moga, Orăștie; Coriolan Pop, licean, Caransebeș; Aurel Vlad, Arad; Nicolae Socaciu, licean, Brad; Vasile Vâlțean, inv. Vezendin; Marioara Duncan, inv. leud; Emilia Suciuc, Orăștie.

Gâcitoare de cuvinte.

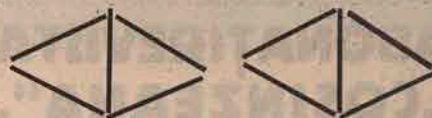
Primul ne-arată un aliment
Cunoscut pe orice continent
Bine'nțeleș și-aci la noi în țară,
Ba îl găsim și la Esop,
În fabula cu vulpea și c'o cioară.
Al doilea cu tonuri dulci
Încântă sufletul prin văi și lunci.
De-odat' cetite apoi aste cuvinte
Ne-arată un lucru bun și în plăcinte;
Mai mult folos îi ia aici la noi
Cel ce-i stăpân pe foarte multe oi.

M.

Gâcitoare aritmetică.

Cum se poate scrie numărul 101 cu șase 1.

Gâcitoare geometrică.

Cele 4 triunghiuri congruente formate din 10 bețișoare să se transformeze prin permutarea alor 2 bețișoare în trei patruunghiuri congruente.

Propagandiștii noștri

Ne-au mai făcut noui abonamente următorii propagandiști ai noștri.

Ilie Raichici — — — 1 abonat.
Sabin G. Truția, Vișag 2 abonați
At. Reja, Partoși — — 2 abonați
Pompiliu E. Constantin,
Daneș — — — 1 abonat
Ion Ciontea, Orăștie — 8 abonați
Eugen Sibianu, Sfântul-George — — — 6 abonați
Ariadna Medvighi, Cernăuți — — — 3 abonați
Vasilii Pop, preot — 2 abonați

PUBLICAȚII NOUI

Editura „Cartea Românească”, București.

W. Knechtel: Omizite, cari atacă frunzele pomilor roditori. Prețul 4 lei.

A. D. Carabela: Sămănași lucernă! Prețul 4 lei.

D. I. Ștefănescu: Plantați pomi roditori. Prețul 4 lei.

I. G. Botez: Pământul și cunoașterea lui. Prețul 4 lei.

Dr. Popescu Daia: Calul, iața și îngrijirea lui. Prețul 4 lei.

N. Roșianu: Viermele de mătase. Prețul 4 lei.

B. P. Hașdeu: Ion Vodă cel cumplit. Prețul 2 lei.

Dr. C. Brătescu: Dobrogea. Prețul 2 lei.

T. A. Bădărău: Viermii de mătase. Prețul 2 lei.

Dr. E. Gheorghiu: Oftica. Prețul 2 lei.

Anton Pann: Cântece de stea. Prețul 2 lei.

Anton Pann: O șezătoare la țară, III. Prețul 2 lei.

**Dacă doriți
zaharicale
fine, cereți**

Lloyd 1356 1-26

„MELISSA“ CLUJ

TELEFON

6-48 și 6-65

AU SOSIT ULTIMELE MO-
DELE DE PĂLĂRII FINE „BOR-
SALINO“ ȘI „HABIG“ LA

Regele Pălărilor
CLUJ, Piața Unirii 17.

**ALBITURI PENTRU DOMNI
SE AFLĂ PERMANENT**

2-23

Lloyd 1287

**ABONAȚIE REVISTA
„COSINZEANA“.**

Oglinzile defectuoase
le lucrează din nou

HUNWALD

CEA MAI MODERNĂ INSTALAȚIE DE
ȘLEFUIT STICLĂ, ȘI ATELIER
DE PUS GEAMURI.

CLUJ

TELEFON INTERURBAN 1-47.

Lloyd 1152

3-24

*Intreprindere Electrotehnică
Românească*

Teodor Maior

Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon 577.

Furnizează: Electromotoare, Dina-
muri, Vase pentru gă-
tit, FEARĂ DE CĂLCAT, Acumulatori, BECURI
pentru orice tensiune și lumină, diferite
alte aparate electrice și materiale de in-
stalație.

Execută: la comandă orice instalațiuni
de lumină, transmițeri de
forță atât în loc cât și în provincie. PRO-
IECTE ȘI OFERTE LA CERERE GRATUIT.

Stațiune de încărcat
1-22 și reparat acumulatori.

Adresa destinatarului:

PURTAȚI NUMAI ÎNCĂLȚĂMINTE

CU MARCA

„CHAUSSURES ECHO“

ESTE LUCRU CONSTATAT, CĂ ACEASTA
ESTE **CEA MAI SOLIDĂ ȘI MAI
IEFTINĂ ÎNCĂLȚĂMINTE**

La administrația noastră se găsește de vânzare

**Colecția completă din 1922 a revistei
„COSINZEANA“**

*Cu sute de ilustrații, numeroase articole, proză și
versuri, este cel mai potrivit cadou ce se poate
face la zile onomastice, ori la serbări școlare.*

**Prețul unei colecții nelegate Lei 120.—
O colecție legată frumos . . . Lei 180.—**

Friedrich Czell și Fiii. Grupa Dr. Vilhelm Czell

Fabrica de bere din Mănăstur, fabrică de liqueur și rum și mare depozit de vinuri.

Cluj, Str. Mănăstur, 4-6.

**Izvor de aprovizionare de primul rang pentru:
Liqueur, rum și cognac**

Specialități alcoolice (rachiuri)

Vinuri ardelenene de masă și speciale

BERE

Toate în butoaie și în sticle!

Specialitatea casei:

**Berea brună specială nutritivă „Hercules“ și
Berea albă „Monoștor“ — amândouă soiurile de
bere sunt cele mai excelente și cele mai plăcute**

Lloyd 6-24